

СТАНОВИЩЕ

От: професор д-р Мария Георгиева Стоянова, Университет за национално и световно стопанство, преподавател в катедра „Икономическа социология“, научна специалност Социология.

Относно: конкурс за професор в област на висшето образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.4. Социални дейности (Арттерапия и социализация), обнародван в ДВ, бр. 98/17.11.2020 г.

1. Информация за конкурса

Конкурсът е обявен на основание решение на ФС на Педагогическия факултет (Протокол №...) на Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“. Участвам в състава на научното жури по конкурса, съгласно Заповед № РД-16-004/12.01.2021г. на Ректора на университета.

2. Информация за кандидатите в конкурса

В обявения конкурс участва един единствен кандидат – доц. д-р Живко Величков Жечев. През 1980 г. кандидатът е придобил ОКС „бакалавър“ по българска филология във Висшия педагогически институт, Шумен. По-късно продължава обучението си в Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“ по социални дейности и през 2001 г. става „магистър“. През 2013 г. защитава дисертация и получава ОНС „доктор“ по Теория на възпитанието и дидактиката (Социална педагогика), професионално направление 1.2 Педагогика, област на висше образование 1. Педагогически науки.

Академичното развитие на кандидата протича изцяло в Шуменския университет. Владението на руски и английски език му помага да поддържа и да разширява научната си информираност в областта на социалната работа.

3. Изпълнение на изискванията за заемане на академичната длъжност

От приложената Карта за изпълнение на количествените изисквания за заемане на академичната длъжност „професор“ в Шуменския университет се вижда, че кандидатът отговаря на задължителните условия на ЗРАСРБ, а именно – придобил е ОНС „доктор“ през 2013 г., заема академична длъжност „доцент“ вече 5 години (при норматив 2 г.), има публикуван монографичен труд „Социологическа и правна регулация на проблема „деца в неравностойно положение“, издаден от университетското издателство през 2019 г., който не е представен като хабилизационен труд.

Името на доц. д-р Живко Жечев е свързано с висока научно изследователска активност. Участвал е в осъществяването на 7 национални и 14 университетски проекта.

4. Оценка на учебно-преподавателската работа

Доц. д-р Живко Жечев е желан преподавател - в ОКС „бакалавър” преподава 10 учебни дисциплини и 5 в ОКС „магистър”. Учебните дисциплини са актуални и в преобладаващата си част профилиращи. Те осигуряват необходими знания и практически умения на студентите, от гл.т. на тяхната професионална квалификация и реализация, като на бъдещи социални работници.

5. Обща характеристика на представените научни трудове

В обявения конкурс кандидатът участва с 16 публикации, публикувани през периода 2016-2019 г. Те включват 2 индивидуални монографии, 7 студии и статии в електронното списание SocioBrains, 3 в годишниците на университета, 1 учебник и 1 учебно помагало.

Съдържанието на тези публикации ясно очертава изследователските интереси на кандидата в социалната сфера – социални услуги за решаването на актуални проблеми при децата в неравностойно положение, възможностите на арттерапията за тяхната мотивация и социално включване, изграждане на социални умения у студентите за качествено извършване на социални услуги чрез учебни практики и стажове, които кандидатът ръководи, проблемите на деинституционализацията и др.

6. Научни и научно-приложни приноси

Налице е ново социално знание, основано на теорията за човешкото развитие чрез арттерапията и ефектите от нейното групово и индивидуално прилагане, особено при деца. Тези ефекти се отнасят до: способностите за учене, психодинамиката, ограничаване на нарушенията в междуличностното общуване и дефицитите в саморефлексията и мотивацията. Предложените от кандидата идеи, за необходимите условия за провеждане на арттерапията имат особено приложно значение за изграждане на определени качества на човешкия капитал.

Обогатена е социалната теория и практика, от гл.т. на макросоциологическата парадигма и концепцията за социалната дистанция с анализи относно институциите за деца без родителски грижи и институционализираните деца. На основата на изследване са изведени предимствата и недостатъците на деинституционализацията на децата и предоставянето на алтернативни услуги в условията на правната и регулаторна рамка функционираща у нас. Наред с това се отчита и ролята на социалната промяна – преобразуванията, които настъпват във всички сфери на обществото, в организациите, в образците на мислене, култура и социално поведение.

Обогатен е понятийният апарат, свързан с отклоняващото се поведение и отличаването му от делинквентното (антиобщественото) поведение. Обоснована е и аргументацията за силата на обществените норми и ценности за регулация на индивидуалното поведение и за ограничаване на негативните му характеристики. Описанието на процедурата „социално поведение”, разкрива по какъв начин нейното прилагане предизвиква положителна промяна у децата с неправомерно поведение, помага в процеса на изграждането им като пълноценни граждани.

При изследване на приемната грижа, като мярка за закрила на децата в риск (настаняване на децата в приемни семейства, а не в институции) са дадени отговори на много важни въпроси, които вълнуват обществото, а именно: кои семейства кандидатстват да бъдат одобрени за приемни - дали преимуществено са такива, които нямат собствени деца, или семейства с кризисни отношения между съпрузите, самотни майки, семейства, загубили дете по някаква причина и др. Другият въпрос е какво е качеството на осъществяваната от тях грижа.

Очертана е потребността от бащинската фигура на децата в социални услуги. Проследена е динамиката на тази потребност в исторически план, свързана предимно със сигурността, защитата и ролевия модел на полово самосъзнание.

Проведените три последователни изследвания по тази проблематика, от една страна доказват категорично негативното отражение на липсата на бащинската фигура при децата в социални услуги, а от друга – преодоляването на тази липса, чрез включването на бащинската фигура в тази услуга.

Пречуването на проблематиката за осигуряване на пълноценно и равнопоставено развитие на децата в социални услуги през призмата на професионално обучение и подготовка на специалисти по социални дейности е едно от важните приложни постижения.

7. Препоръка

Желателно е под научното ръководство на доц. д-р Живко Жечев да се подготвят докторанти, изследователи и преподаватели по социални дейности, мотивирани да работят за ограничаване на девиантното, в ч. и особено на антиобщественото поведение (кражби, измами, наркотици, изнасилвания и пр.) на деца, в т.ч. и на деца в неравностойно положение.

Заклучение

Кандидатът за обявения конкурс доц. д-р Живко Величков Жечев изпълнява законовите и вътрешно нормативни изисквания на Шуменския университет за заемане на академичната длъжност „професор“. На основата на направеното проучване на съдържанието на научните трудове и цялостната преподавателска дейност на кандидата без колебание давам **положителна оценка** на неговите теоретични и практически постижения. Предлагам на уважаемото научно жури доц. д-р Живко Величков Жечев да бъде избран да заеме академичната длъжност „професор“ по област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.4. Социални дейности (Арттерапия и социализация) в ПФ на Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“.

Изготвил становището:

(проф. д-р Мария Стоянова)

